

Užívání nových psychoaktivních látek u intenzivních uživatelů drog v Evropě

Inventář měnících se vzorců užívání drog, posunu na drogových trzích a zaostávajících politických reakcí

JANÍKOVÁ, B.^{1,2}, FIDESOVÁ, H.¹, MIOVSKÝ, M.¹, VAVRINČÍKOVÁ, L.¹, GRUND, J.-P. C.^{1,2,3}

¹ Klinika adiktologie, 1. lékařská fakulta, Univerzita Karlova v Praze a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze

² Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti

³ CVO – Centrum pro výzkum závislostí, Utrecht, Nizozemsko

⁴ Freudenthalský institut pro přírodovědné a matematické vzdělávání, Utrechtská univerzita, Nizozemsko

Citace: Janíková, B., Fidesová, H., Miovský, M., Vavrinčíková, L., Grund, J.-P. C. (2016). New Psychoactive Substances among People Who Use Drugs Heavily in Europe. An inventory of changing drug consumption patterns, shifting drug markets and lagging policy responses. *Adiktologie*, 16(2), 92–105.

VÝCHODISKA: Počet nových psychoaktivních látek (NPS) v záchytech drog narůstá. Užívání těchto látek je hlášeno v různých populacích a v některých zemích také výskyt v populacích s vysokým rizikem, zejména v populaci intenzivních/injekčních uživatelů drog (PUDH). Cílem studie bylo zjistit situaci v oblasti užívání NPS v populaci intenzivních uživatelů drog v Evropě. **METODY:** Bylo provedeno desk review zaměřené na (prevalenci) užívání NPS v populaci intenzivních uživatelů drog ve 22 zemích Evropské unie a ve Švýcarsku. Na základě písemných zpráv zpracovaných lokálními spolupracovníky v jednotlivých zemích byl zkoumán výskyt a rozsah užívání NPS v populaci PUDH ve srovnání s tzv. tradičními drogami a jejich cena, výskyt pouličního prodeje a dále intervence, které jsou uživatelům NPS poskytovány. **SOUBOR:** Písemné zprávy

byly shromážděny z 22 zemí (21 členských států EU a Švýcarsko). Ve dvou členských státech EU a v Norsku nebylo úspěšné kontraktování lokálních spolupracovníků.

VÝSLEDKY: Jedenáct zemí zaznamenalo výskyt užívání NPS v populaci PUDH, zejména v menším lokálním rozsahu. Injekční užívání NPS se objevilo v 7 zemích. Z typů NPS se jedná zejména o syntetické katinony a kanabinoidy. Specifické intervence, které reagují na užívání NPS u PUDH, byly identifikovány ve Španělsku, Finsku, Irsku a Velké Británii a jsou zaměřeny na identifikaci substancí, harm reduction intervence, poskytování informací a prevenci násilí.

ZÁVĚR: Užívání NPS v populaci PUDH je nedostatečně prozkoumáno, k dispozici je jen málo studií a dat. Pozornost by měla být zaměřena na možný nárůst užívání NPS, zejména injekční užívání NPS mezi PUDH.

KLÍČOVÁ SLOVA: NOVÉ PSYCHOAKTIVNÍ LÁTKY – NPS – INTENZIVNÍ UŽIVATELÉ DROG – PUDH – SYNTETICKÉ KATINONY – SYNTETICKÉ KANABINOIDY – INJEKČNÍ UŽÍVÁNÍ DROG – POTÍŽE V OBLASTI PSYCHICKÉHO ZDRAVÍ – WWW.NPSINEUROPE.EU

Došlo do redakce: 1 / ÚNOR / 2016

Přijato k tisku: 27 / ÚNOR / 2016

Grantová dedikace: Vznik této publikace byl finančně podpořen z projektu č. JUST/2013/DPIP/AG/4774, „Nové psychoaktivní látky mezi problémovými uživateli drog – možnosti efektivních a komplexních zdravotních opatření v Evropě“, realizovaného v rámci programu EU „Drogová prevence a informovanost o drogách“. Institucionální podporu poskytla Univerzita Karlova, program č. PRVOUK-P03/LF1/9.

Korespondenční adresa: Mgr. Barbara Janíková / janikova@adiktologie.cz / Klinika adiktologie, 1. LF UK v Praze a VFN v Praze, Apolinářská 4, 128 00 Praha 2